

СЪГЛАСУВАТЕЛНА ТАБЛИЦА

**на постъпилите предложения и възражения по проекта на
Правила за работа на организиран борсов пазар на природен газ на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД (ПРОБППГ, Правилата)**

№ по ред	№ на разпоредба а Наименование на заинтересованите лица	Съществуващ текст в проекта на ПРОБППГ	Предложения за изменение и допълнение	Мотиви на заинтересованите лица	Мотиви за приемане/отхвърляне на предложенията за изменение и допълнение
1.	Чл. 10, ал. 3 „Булгаргаз“ ЕАД	Чл. 10. (3) Дългосрочен сегмент: 1. Стандартизирани продукти търгувани на екран на анонимен принцип за периодите седмица, месец, тримесечие, година/до пет години напред. По искане на клиентите може да бъдат предлагани и други продукти освен описаните в Приложение 4, след заплащане на таксите за нестандартизиран по отношение на срока продукт.	Предлага се „Газов Хъб Балкан“ ЕАД (ГХБ) да предлага и други стандартизирани продукти на неанонимния сегмент с различна продължителност, без да събира допълнителни такси от страните по сделката за регистрацията ѝ. Няма предложен конкретен текст.	Дружеството посочва, че практиката на „Булгаргаз“ ЕАД за работа на платформата на ГХБ показва, че липсата на различни по срок продукти от стандартизираните на неанонимния сегмент и наличието на допълнителни такси, отблъсква потенциални участници на газовия пазар и същите не желаят да се регистрират на борсата.	Предложението не се приема. В чл. 11, ал. 4 от ПРОБППГ е предвидена такава възможност ГХБ да предлага горепосочените продукти и/или други по искане на клиенти или по своя инициатива, след съгласуване с оператора на газопреносна система (ОПС), като предлаганите продукти бъдат публикувани съгласно описанието на продуктите в секция „Продукти и услуги“ на www.balkangashub.bg . Приложимите такси произтичат от съответните разходи за създаване и за докладване на този нестандартен продукт, като за услуги по регистрация на договори с точка на доставка ВТТ не възникват никакви допълнителни такси извън стандартните такси за транзакция, приложими за дългосрочния сегмент (като при анонимния и при неанонимния сегмент таксите включват услугата по автоматично генериране на уведомление за сделка към CDP). Също така, страните по Споразумения за брокерска услуга (на изходна точка) не дължат никакви такси към ГХБ.
2.	Чл. 17, ал. 2	Чл. 17 (2) С изключение на	Предлага се срокът по чл. 17, ал. 2, в който членът на ГХБ	Според дружеството приемането на промените от членовете при влизането	Предложението не се приема. Правото на едностранно прекратяване

	„Овергаз Инк.“ АД	надлежно обосновани извънредни случаи, подобни изменения ще бъдат съобщавани на членовете чрез пазарно съобщение най-малко 7 (седем) календарни дни преди влизане в сила на тези промени. Счита се, че членовете приемат промените при влизането им в сила. Ако даден член не приеме промените, може да прекрати едностранно Споразумението за членство през същия период.	може едностранно да прекрати Споразумението за членство, да започне да тече от датата на влизане в сила на промените на Правилата. Не е предложен конкретен текст.	им в сила, съответно едностранното прекратяване в периода след съобщаването на измененията и преди влизането им в сила, би означавало, че ГХБ предполага всеки път, че КЕВР ще одобрява предложените промени. Това важи и при т. нар. „извънредни случаи“, при които не се предвижда дори предварително съобщаване.	започва да тече от датата на влизане в сила на промените в Правилата, ако основанието за прекратяване е свързано с конкретните промени. В случай че основанието за прекратяване не е свързано с последните изменения на Правилата, влизането в сила на последната редакция не може да бъде считано като възможен момент за упражняване на правото за едностранно прекратяване.
3.	Чл. 21, ал. 5 „Овергаз Инк.“ АД	(5) При създаване на клирингова къща, ведно с настоящите Пазарни правила ще действат Правила за клиринг, като ГХБ ще информира всички заинтересовани страни чрез Пазарно съобщение на уебсайта си.	Предлага правилата за клиринг да са неразделна част от Правилата за работа на организиран борсов пазар на природен газ, следователно да влизат в сила след одобрение от КЕВР. Няма предложен конкретен текст.	Няма изложени мотиви по предложението.	Предложението не се приема. Правилата за клиринг не подлежат на одобрение от КЕВР, тъй като клиринговите услуги са извън компетенциите и правомощията на КЕВР.
4.	Чл. 23, ал. 1 „Газов хъб Балкан“ ЕООД	Чл. 23. (1) Операторът на газопреносна мрежа (ОПС) търгува на платформата за търговия с цел извършване на балансиращи действия и обезпечаване на	Предлага се изразът „операторът на газопреносна мрежа“ в чл. 23, ал. 1 да бъде заменен с „оператори на преносни системи“.	Предвид факта, че на територията на страната могат да бъдат сертифицирани и лицензирани и други оператори на преносна система (ICGB), които също могат да участват на ETS на ГХБ, текстът следва да бъде прецизиран.	Предложението се приема.

		<p>сигурността на доставките, като закупува и продава необходимото количество природен газ, което не се определя като търговия с природен газ.</p>			
5.	<p>Чл. 24 и чл. 25 „Овергаз Инк.“ АД</p>	<p>Чл. 24. (1) Член на ГХБ може да предложи на ГХБ да стане Маркетмейкър/Участник, формиращ пазара, за да се увеличи ликвидността по договор(и), приет(и) за търгуване. ГХБ по своя собствена преценка решава дали да се подпише подобно Споразумение.</p> <p>Чл. 25. (1) Всеки член на ГХБ може да предлага на ГХБ да изпълнява ролята на „Доставчик на ликвидност“ с цел повишаване на ликвидността на определен(и) продукт(и), допуснат до търговия на ГХБ. Независимо от това, ГХБ преценява дали да подпише Споразумение за осигуряване на ликвидност с члена на</p>	<p>Предлага се Правилата да съдържат ясни, обективни и прозрачни критерии, на база, на които ГХБ прави преценката с кои членове да подпише Споразумение за участник, формиращ пазара и Споразумение за осигуряване на ликвидност.</p> <p>Няма предложен конкретен текст.</p>	<p>Няма изложени мотиви по предложението.</p>	<p>Предложението не се приема. Качеството на участник, формиращ пазара/доставчик на ликвидност се придобива със сключването на Споразумение с оператора на организирания борсов пазар на природен газ. Сключването на такова споразумение не е задължение на оператора, а възможност, като изборът на подобен партньор е на оператора. При липса на посочени критерии в Правилата за работа на организирания борсов пазар, са приложими изискванията, посочени в ЗЕ.</p>

		ГХБ, който предлага да изпълнява подобен ангажимент.			
6.	Чл. 28, ал. 2, т. 1 и т. 3 и ал. 3 1. „Газов Хъб Балкан“ ЕАД	<p>Чл. 28. (2) Към заявленията по ал. 1 се прилагат и следните придружаващи документи:</p> <p>.....</p> <p>3. удостоверение за липса на производства по ликвидация и несъстоятелност или еквивалентен документ съгласно националното законодателство на страната, в която е регистриран (издадено не по-рано от 30 календарни дни преди датата на подаване на документи за допускане до членство в ГХБ);</p> <p>(3) Документите за допускане до членство се предоставят на ГХБ на български език за български дружества и на английски език за чуждестранни дружества. При необходимост по своя преценка ГХБ може да изиска допълнителни документи и/или нотариално заверен превод на български</p>	<p>Предлага се текстът да придобие следната редакция:</p> <p>(2) Към заявленията по ал. 1 се прилагат и следните придружаващи документи:</p> <p>а)копие на сключен Договор за балансиране с ОПС, като са осигурени изискуемите по него обезпечения, ако има такива; както и</p> <p>б) копие на сключен договор за ползване на ВТТ</p> <p>в) копие на договор за достъп и пренос (ако е приложимо), или еквиваленти на тези договори, предлагани от съответния ОПС.</p>	<p>Възможно е други оператори да предлагат договори с различна конструкция (напр. ICGV). По отношение на обезпеченията по договор за балансиране, следва да се има предвид, че специално по Договорите за балансиране на „Булгартрансгаз“ ЕАД са предвидени обезпечения определени в чл. 6, при липсата на които ползвателите нямат право да подават уведомления за сделка, следователно нямат право на търговия на ВТТ. В този смисъл, членовете на ГХБ следва да са запознати с това си задължение.</p>	Предложението се приема.

	<p>2.Булгартрансгаз“ ЕАД</p>	<p>език на представени чуждестранни документи.</p>	<p>Предлага се разпоредбата на чл. 28, ал. 2, т. 3 да отпадне</p>	<p>Според дружеството това е необходимо с оглед намаляване на административната тежест върху участниците на пазара на природен газ. Счита, че тези обстоятелства вече са проверени в процедурата за издаване на лицензия от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) за дейността „търговия с природен газ“ (условие за членство в ГХБ) и в процедурата пред оператора на газопреносната мрежа по чл. 10а от Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръжения за съхранение на природен газ (Правилата).</p>	<p>Предложението се приема по принцип с редакцията, предложена от ГХБ. Възможно е подобни обстоятелства да възникнат след извършване на съответните проверки от КЕВР в процедурата за издаване на лицензия и в процедурата пред оператора на газопреносната мрежа по чл. 10а от Правилата.</p>
	<p>3. „Газов Хъб Балкан“ ЕАД</p>		<p>Предлага се разпоредбата на чл. 28, ал. 2, т. 3 да отпадне, като бъде създадена нова ал. 3, а съществуващата ал. 3 стане ал. 4, както следва: (3) ГХБ има право по всяко време да изисква от членовете си удостоверение за липса и/или наличие на искове за несъстоятелност, издадени от съда по регистрацията или от компетентния орган в зависимост от националната регистрацията. (4) Документите за допускане до членство се предоставят на ГХБ на български език за</p>	<p>С оглед на възможността подобни обстоятелства да възникнат след извършване на съответните проверки от КЕВР и ОПС, се предлага в чл. 28, ал. 2, т. 3 да бъде добавена нова алинея, с която да бъде предоставена възможност на ГХБ да изисква по всяко време удостоверение за липса/наличие на искове за несъстоятелност срещу член на платформата или от съда по регистрацията, или от компетентния орган в зависимост от националната регистрацията. Счита, че подобно право би предоставило на ГХБ допълнителни гаранции за липсата на проблеми относно платежоспособността на членовете ѝ и</p>	<p>Предложението се приема.</p>

			български дружества и на английски език за чуждестранни дружества. При необходимост по своя преценка ГХБ може да изиска допълнителни документи и/или нотариално заверен превод на български език на представени чуждестранни документи.	би довело до по-голяма сигурност в отношенията между членовете, тъй като в Търговския регистър се отразява информация за вече открити производства по несъстоятелност на юридически лица.	
7.	Чл. 31, ал. 1 1. „Булгартрансгаз“ ЕАД 2. „Газов Хъб Балкан“ ЕАД	Чл. 31. (1) Техническите изисквания за свързване към търговската система на ГХБ са изпълнени, ако членът на ГХБ е оборудван с ИТ-съоръжения, които са съобразени с минималните изисквания на Trauport Joule, описани в съкратеното ръководство за употреба, което е публикувано и на сайта на ГХБ.	(1) Предлага се текстът на чл. 31, ал. 1 да бъде преработен и допълнен, като в него бъдат посочени и изброени конкретно минималните изисквания без да се реферира или препраща към друг документ, който не е достъпен за потребителя на платформата. Няма предложен конкретен текст.	Дружеството счита, че така предложеният подход ще улесни търговските отношения и сделки, извършвани от членовете на платформата на ГХБ. Въпреки, че ръководството за употреба е налично на сайта на ГХБ, дружеството не възразява срещу предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД техническите изисквания за свързване с търговската система на ГХБ да бъдат включени в чл. 31, ал. 1 от Правилата	Предложението се приема в редакцията, предложена от ГХБ. Предложението се приема

			<p>Trauport Joule, а именно:</p> <p>а) Система за борсова търговия с природен газ (ETS) Trauport Joule Direct</p> <p>б) Операционна система: Microsoft Windows 8.1 или 10;</p> <p>в) Процесор: 2 GHz Intel Dual Core или по-добър;</p> <p>г) RAM памет: 4GB или повече;</p> <p>д) Уеб инсталираща програма Microsoft .NET Framework 4.7.2.</p>		
8.	Чл. 36, ал. 1 „Овергаз Инк.“ АД	Чл. 36. (1) Член на ГХБ има право да прекрати членството си в ГХБ с едномесечно писмено уведомление до ГХБ. Прекратяването ще бъде в сила след като ГХБ официално информира този член относно прекратяване на Споразумението за членство.	Предлага се изискването членството в ГХБ да бъде прекратено след официално информиране от страна на борсовия оператор да отпадне и да настъпва считано от изтичане на едномесечния срок на предизвестие. Няма предложен конкретен текст.	Няма изложени мотиви по предложението.	Предложението не се приема. Прекратяването с едномесечно писмено предизвестие от страна на член на ГХБ настъпва с изтичане на срока на предизвестие, а срокът започва да тече от датата, на която предизвестие е получено от ГХБ по начините, уговорени в Споразумението за членство.
9.	Чл. 38, ал. 1 1.,„Овергаз Инк.“ АД	Чл. 38. (1) Член на ГХБ може да бъде изключен от търговия и членството му да бъде временно преустановено, ако на ГХБ бъде представено съществено доказателство, че този член не е в състояние да извърши доставка по отношение на физическата доставка	Няма предложен конкретен текст.	Не са предвидени критерии, на базата на които едно доказателство следва да се приеме за съществено, не е ясно и дали за преценката има значение и от кого е представено съответното доказателство. Твърде общата формулировка дава възможност за широко тълкуване от страна на ГХБ, като според дружеството са възможни евентуални злоупотреби от недобросъвестни търговци или конкуренти.	Предложението се приема в редакцията, предложена от ГХБ

	2.,„Газов Хъб Балкан“ ЕАД	на природен газ или финансовото плащане към някой от своите контрагенти, в т.ч. в случаите по чл. 36.	Предлага се следната редакция: Чл. 38. (1) Член на ГХБ може да бъде изключен от търговия и членството му да бъде временно преустановено, ако извърши съществено нарушение, в т.ч. в случаите по чл. 36. Съществено нарушение по този член е всяко неизпълнение на задължение от даден член на ГХБ на всички или част от материалните му задължения по настоящите Правила, Споразумението за членство или по който и да е договор за покупко-продажба, сключен в резултат на тези Правила.	Предложената редакция е с оглед дефиниране на израза „съществено нарушение“, докато израза „съществено доказателство“ отпада.	Предложението се приема
10.	Чл. 41, ал. 6 „Газов Хъб Балкан“ ЕАД	Чл. 41. (6) Пазарните правила на ГХБ могат да съдържат продукти, без те да са налични за търговия, докато не бъдат осигурени всички необходими условия (технически, регулаторни и други приложими). Всички членове на ГХБ ще бъдат информирани с	Предлага се текстът да придобие следната редакция: Чл. 41 (6) Пазарните правила на ГХБ могат да съдържат продукти, без те да са налични за търговия, докато не бъдат осигурени всички необходими условия (технически, регулаторни и други приложими). Всички членове на ГХБ ще бъдат информирани с пазарно съобщение за	Новодобавени продукти, като например опции и суапове, нямат отношение към режима на балансиране, съответно към задълженията на ГХБ по Регламент (ЕС) № 312/2014 за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи, и към краткосрочните стандартизирани продукти, за които се изисква специален преглед за съответствие и	Предложението се приема.

		пазарно съобщение за промени в предлаганите продукти (новодобавен продукт, изтегляне/спиране на продукт и др.)	промени в предлаганите продукти (новодобавен продукт, изтегляне/спиране/изменение на продукт и др.) без изрично съгласуване с ОПС или одобрение от Комисията за енергийно и водно регулиране, когато тези продукти са извън краткосрочните стандартизирани продукти, определени в Регламент 2014/312.	одобрение от ОПС и НРО. Ето защо, не е необходимо създаването на допълнителна административна тежест по одобрение на продукти, като се вземе предвид времеемкостта на процедура по изменение на Правилата, с оглед на динамичните нужди на пазара.	
11.	Чл. 45, ал. 7 „Булгаргаз“ ЕАД	Чл. 45 (7) В случай на натрупани разлики, породени от закръгляне на месечни/ годишни количества по Програмата за освобождаване на газ след разпределянето им на дневна база от страна на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД и/ или ОПС, се допуска промяна по дневни количества с точност до третия знак след запетаята в MWh (т.е. с точност до 1 kWh). Подобни промени може да се извършват само по отношение на сделки по Програмата за освобождаване на газ.	Предлага се количествата на търговете по Програмата за освобождаване на природен газ да се предлагат като доставка на дневна база, по подобие на търговете на анонимния сегмент, като впоследствие да бъдат умножени и изчислени по дните в месеца на доставка, за да се калкулира общото месечно количество за доставка. Няма предложен конкретен текст.	Според дружеството, за да изпълни задължението си за доставка на природен газ по Програмата за освобождаване на количества природен газ, „Булгаргаз“ ЕАД е задължено да доставя закупените количества равномерно за всеки ден от периода. От техническа гледна точка при равномерното разпределяне по дни на закупените месечни количества на търговете, се получават разлики, свързани със закръглянето при аритметичните изчисления. Това противоречи на законовото изискване доставката по Програмата да е „плоска“, равномерна по дни. В ПРОБППГ този проблем е разгледан, но не е решен в цялост. За да бъде решен на практика, е необходимо съгласието и на двете страни по сделката, което затруднява „Булгаргаз“ ЕАД и води до несъответствия в продадените и	Предложението не се приема. В проекта на ПРОБППГ на ГХБ е предвидено, че в случай на натрупани разлики, породени от закръгляне на месечни/ годишни количества по Програмата за освобождаване на газ след разпределянето им на дневна база от страна на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД и/ или ОПС, се допуска промяна по дневни количества с точност до третия знак след запетаята в MWh (т.е. с точност до 1 kWh). Подобни промени може да се извършват само по отношение на сделки по Програмата за освобождаване на газ (чл. 45, ал. 7). Вече е създадена търговска функционалност за корекция на количества, получени при делене месечното количество на броя дни за доставка, която се използва успешно.

				доставени количества природен газ, при положение че другата страна откаже да ги коригира.	
13.	<p>Чл. 50, ал. 1</p> <p>1. Асоциация на търговците и производителите на природен газ и водород</p>	<p>Чл.50. (1) Управление на кредитния риск чрез кредитна матрица - ГХБ предлага на своите членове механизъм за управление на кредитния риск чрез избор на продукти, по които може да бъде осъществена търговия с всички останали членове на ГХБ, както и период от време, за който може да бъде осъществена търговия по съответните продукти. За целта, списък на всички Участници се публикува в секция „Членове“ на сайта на ГХБ и се обновява ежедневно. Кредитната матрица може да се актуализира и се изпраща на ГХБ само в работни дни в периода от 09:00 до 17:00 ч. на имейл admin@balkangashub.bg като влиза в сила от следващия работен ден.</p>	<p>Предлага се да бъде премахната кредитната матрица или да бъдат записани конкретни критерии, свързани с управлението на кредитния риск за избор за търговия с членове на ГХБ.</p> <p>Няма предложен конкретен текст.</p>	<p>Всеки член на ГХБ може да посочи в кредитната матрица, че търгува с минимум два други члена на ГХБ, като не дава обяснение какви критерии прилага за своя избор. Предлага критериите за избор за търговия с даден член на ГХБ да са неговата репутация и опит, неговото финансово състояние, предишни договорни отношения, при които този член на ГХБ не е платил в срок свои финансови задължения. По този начин се определя риска от неплащане по сключена сделка и се изключва за търговия в кредитната матрица даден член на ГХБ. Освен това практиката до момента показва, че тези текстове в ПРОБППГ водят до изкривяване на пазара и нарушаване на конкуренцията. Като пример Асоциацията отбелязва, че „Булгаргаз“ ЕАД е изключило за търговия в своята кредитна матрица доста членове на ГХБ, без те да са в лошо финансово състояние или да са забавили плащане по дадена сделка, като по този начин обществения доставчик търгува само с предпочитани от него членове на ГХБ.</p>	<p>Предложението не се приема.</p> <p>ГХБ планира въвеждането на клирингови услуги с оглед елиминирането на кредитни рискове, като основна цел е това да се случи при най-добри ценови условия за членовете и при стриктно спазване на приложимите финансови регулации. До въвеждането на законосъобразен клиринг кредитната матрица е работещ механизъм за управление на кредитния риск, като управлението е отговорност на всеки член на борсата.</p> <p>За момента членовете на ГХБ управляват своя кредит риск чрез кредитна матрица, като някои компании имат специализирани звена за кредит риск мениджмънт, чиито задължения е именно проучването и оценката на всеки потенциален контрагент на пазара.</p> <p>Следва да се има предвид, че подходът с използване на кредитната матрица се използва в редица борси, дори в комбинация с въведен законосъобразен клиринг.</p>
	<p>2., „Булгарангаз“</p>		<p>Предлага се кредитната матрица да отпадне при</p>	<p>Това ще позволи развитието на анонимния сегмент, което е в основата</p>	<p>Предложението не се приема с посочените по-горе мотиви.</p>

	ЕАД		въведени гаранционни депозити като обезпечение на сделките.	на всяка борсова търговия, и формирането на пазарна, прозрачна цена при равнопоставени условия, без възможност за изкривяване на пазара.	
14.	Приложение 1: Определения „Овергаз Инк.“ АД		Предлага определенията в Приложение 1 да бъдат подредени по азбучен ред.	Няма изложени мотиви по предложението.	Предложението се приема.
15.	Приложение 3: Краткосрочен сегмент, Налични зони на доставка подточка б) Локални продукти „Газов Хъб Балкан“ ЕАД		Предлага се да бъде добавена т. 12: 12. Стара Загора/IGB 58Z-IP-00034-STZ- EXIT	За IP Стара Загора/IGB има издаден ЕИС-код и е определена тарифа, следователно трябва да бъде включена като възможна локална точка за балансиращите нужди на двата оператора.	Предложението се приема.
18.	Приложение 5: Общи условия към Правилата за работа на платформ		Предлага се всички сделки с участието на „Булгартрансгаз“ ЕАД да се сключват с писмени договори, при които страните диспозитивно могат да уговорят допълнителни права, задължения, клаузи и условия.	В момента всички сделки с участието на ОПС се сключват единствено при спазване на Общите условия към Правилата за работа на платформата за търговия.	Предложението не се приема. Общите условия към Правилата са изискани и определени на базата на дискусии между ГХБ и ОПС, поради специфичната му роля на пазара и задълженията му по отношение сигурността на доставките. Според ГХБ до момента не е постъпвала информация за неуредени задължения, произтичащи от Общите условия. В случай на такива, ГХБ

	ата за търговия „Булгарга з“ ЕАД				публикува пазарно съобщение на своя сайт.
19.	„Газов Хъб Балкан“ ЕАД		Предлага да се въведе номеракия на страниците.	Предложението се прави с оглед прегледност и подреденост.	Предложението се приема.

Заинтересованите лица излагат и общи коментари и препоръки, които не са свързани с конкретни разпоредби на ПРОБППГ. Същите, както и мотивите на Комисията във връзка с тях, са изложени по-долу:

1. Асоциация на търговците и производителите на природен газ и водород посочва, че според ЗЕ всички сделки с продукти с период на доставка, по-малък или равен на една година, се сключват на организирания борсов пазар на природен газ, като по този начин се изкривява пазара, защото понякога е нужно търговците да уреждат извънборсово своите сделки. Тази мярка може да се определи като административен произвол по отношение на частно-правни сделки между две страни, тъй като пазар не се развива чрез административно наложени критерии, а чрез свободно уреждане и сигурност на правоотношенията между икономическите субекти, придружени с необходимата ликвидност.

Сключването на сделки с продукти с период на доставка, по-малък или равен на една година на организирания борсов пазар на природен газ е регламентирано в чл. 176, ал. 3 от Закон за енергетиката (ЗЕ), като е предвидена възможност от 1 януари 2025 г. посочените сделки да се извършват и извън организирания борсов пазар на природен газ. Съсредоточаването на търговията на организирани места за търговия има позитивен ефект върху всеки един пазар не само от гледна точка прозрачност по отношение на цените на газа, но и създаването и утвърждаването на ясни, прозрачни и недискриминационни правила, които намаляват вероятността от манипулации и дискриминация спрямо по-малките търговци. Законодателят е предвидил 5-годишен период, в рамките на който да се създадат навици у пазарните участници, но и задължение за лицензиране на същите, с оглед на упражняване на контролни функции от страна на регулаторния орган за изпълнение на задълженията на всички пазарни субекти.

2. Според „Овергаз Инк.“ АД изискването на чл. 26, ал. 2, т. 1 от Правилата е рестриктивно в контекста на чл. 176, ал. 3 от ЗЕ, задължаващ всички сделки по нерегулирани цени да се сключват на организиран борсов пазар, като по този начин се ограничава достъпът до пазара на кандидати, които нямат опит, а от друга страна не могат да го придобият, тъй като нямат достъп до пазара.

Разпоредбата не противоречи на чл. 176, ал. 3 от ЗЕ, още повече с оглед изискването на Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката в съответствие с изискването на чл. 39, ал. 1, т. 5 от ЗЕ кандидатите за членство на платформата за търговия с природен газ да притежават лицензия за търговия с природен газ, издадена от КЕВР, в чиято процедура следва да бъдат изпълнени редица критерии, включително по отношение на доказване на опит.

4. Според дружеството лимитирането на общата отговорност на ГХБ до петдесет хиляди евро (50 000 евро) годишно няма да стимулира ГХБ да изпълнява своите задължения като оператор на борсовия пазар с грижата на добър търговец, спазвайки точно високите стандарти за качество, относими към този вид дейност. Освен това тази клауза противоречи на чл. 94 от закона за задълженият и договорите, съгласно които са недействителни всички уговорки, с които предварително се изключва или ограничава отговорността на длъжника за умисъл или за груба небрежност.

Лимитирането на общата отговорност до 50 000 евро годишно за всички събития сумарно за всички членове е предвидена още при създаването на ГХБ, когато е имало малък брой членове и ограничени сделки. При развитие на платформата и увеличаване на членската маса ще започне предоставяне

на клирингови услуги, вследствие на което членовете на платформата ще се чувстват максимално гарантирани и защитени. В допълнение, цитираната разпоредба на ЗЗД урежда хипотеза на недействителност на уговорки, с които се изключва или ограничава отговорност на длъжника, но само в случай на умисъл или груба небрежност. Доколкото отговорността на ГХБ е да осигури платформа за търговия с природен газ и да проявява дължимата грижа относно спазване на правилата за търговия, е важно да се отбележи, че подобна хипотеза е де факто трудна за доказване

5. „Булгаргаз“ ЕАД счита, че липсата на механизъм за гарантиране и обезпечаване на плащанията и доставките по сделките създава огромна несигурност сред потенциалните участници.

В проекта на ПРОБППГ са предвидени различни механизми за гарантиране и обезпечаване на плащанията и доставките по сделките, като: матрица за управление на кредитния риск – чл. 50; възможност за въвеждане на клирингова къща- чл. 51; отговорност за преки икономически щети – чл. 63. ГХБ планира въвеждането на клирингови услуги с оглед елиминирането на кредитни рискове, като целта е това да се случи при най-добри ценови условия за членовете и при стриктно спазване на приложимите финансови регулации.

6. „Булгаргаз“ ЕАД посочва, че съгласно ЗЕ всички сделки с природен газ с период на доставка по-малък или равен на една година се сключват на организиран борсов пазар на природен газ и се регистрират и администрират на платформата за търговия. Администрирането на двустранни договори на неанонимния сегмент от ползвателите се осъществява чрез подаване на определена информация към ГХБ, включваща контрагентите по договора и условията, при които се осъществява доставката на природен газ. За да изпълнят изискванията на ГХБ, регистрираните участници са длъжни да изпратят информацията в срок до последния работен ден, предхождащ първия ден на периода на доставка. „Булгаргаз“ ЕАД счита, че спазването на този срок е трудно изпълнимо, понеже сделки могат да се сключват в почивни дни или в рамките на деня.

Разпоредбата на чл. 11, ал. 2 от проекта на ПРОБППГ е регламентирано, че всички сключени след влизането в сила на Закона за енергетиката, Обн. ДВ, бр. 79, в сила от 8.10.2019 г., двустранни договори за покупко-продажба на природен газ с начален период на доставка след 1.01.2020 г. и период по-малък или равен на една година следва да се регистрират на платформата за търговия, чрез функционалността за регистрация на неанонимни двустранни договори на дългосрочния сегмент или чрез брокерските услуги на ГХБ, с цел по-нататъшното администриране на договорите от ГХБ. В Приложение 4: Дългосрочен сегмент се посочва, че ГХБ предлага дългосрочни неанонимни двустранни договори, които могат да бъдат търгувани на пазара на ГХБ чрез регистрацията им в модул Сделки на Trauport. За нуждите на тази услуга и двете страни по двустранен договор трябва да са членове на Платформата за търговия с право за търгуване на ВТТ и да предоставят необходимата информация на ГХБ, не по-късно от 15:00 ч. на първия газов ден от периода на доставка на съответния продукт. Посоченият от „Булгаргаз“ ЕАД срок не съответства на регламентирания в проекта на ПРОБППГ, който е достатъчен и постижим. Часовете за търговия и регистрация на договори на дългосрочния сегмент са обусловени от 2 фактора: дългосрочните продукти подлежат на анулиране при определени условия и е справедливо потенциално анулиране да бъде извършено в бизнес-часове, а именно до 60 мин. след периода за търговия, или до 18 ч. (времето за търговия вече е удължено от 9 ч. до 17 ч. в работни дни); не е възможно регистриране на договори, които са предоставени за администриране след започване на периода на доставка, тъй като за изтекъл газов ден не следва да се изменят количества по балансирани портфейли, т. е. да се нарушава режима на дневно балансиране. При възникване на необходимост от сключване на сделка в рамките на деня, краткосрочните продукти на екран са търгуеми 24/7, и не могат да бъдат предоставяни за регистрация на неанонимния сегмент (съгласно Регламент 2014/312 дневните продукти са задължително анонимни поне до сключването им, тъй като влияят на пределната продажна и покупна цена).

7. „Булгаргаз“ ЕАД предлага актуализация и промяна на Споразумение за изпълнение на програма за освобождаване на природен газ (Споразумението). Според дружеството Споразумението се нуждае от актуализация и промяна, тъй като част от клаузите му противоречат на ЗЕ, както и на механизма и периодичността за формиране на доставната цена по договорите за доставка с основните доставчици, в това число и за опазване на чувствителната търговска информация по тях.

Споразумение не е в обхвата на Правилата за работа на организирания борсов пазар, като промяната му е предмет на отделно административно производство.

8. Според Асоциация на търговците и производителите на природен газ и водород пазарът на природния газ е доста динамичен и понякога се случват драстични промени в последния момент, а понякога дори минути преди да бъде затворен даденият газов ден, месец или година, което застрашава интереса на участниците за постигане на най-изгодни сделки. В тази връзка апелира за регламентиране на по-гъвкави условия, свързани с въведения календар и определения часови диапазон за извършване на сделките. АТППГВ посочва, че предвид съществуването на два организирани борсови пазара на природен газ се създава проблем с определянето на цената за дневния дисбаланс, която с Решение на Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД е определена посредством плюс или минус 8 % от цената на обществения доставчик. Допълва, че тази корекция се променя, когато са извършени минимум три сделки на газовата борса за над 1 500 MWh за деня и поставя въпроса къде следва да бъдат осъществени тези сделки при наличието на два организирани борсови пазара. Следва да се има предвид, че чл. 22, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи (Регламент (ЕС) № 312/2014) регламентира приложимата цена за изчисляването на таксата при дневен дисбаланс, която е пределната продажна цена или пределната покупна цена. Съгласно чл. 22, параграф 3 от същия регламент за определянето на пределната продажна цена, пределната покупна цена и среднопретеглената цена съответните сделки се извършват на платформи за търговия, които са предварително определени от оператора на преносната система и одобрени от националния регулаторен орган. В този смисъл, за да се приложат цитираните разпоредби по отношение на двете платформи за търговия, е необходимо операторът на преносната система да определи платформата за търговия на „Българска енергийна търговска платформа“ АД, като съответстваща на критериите на чл. 10 от Регламент (ЕС) № 312/2014, съответно КЕВР да я одобри.

9. ГХБ предлага и нестандартни по срок продукти при заплащане на приложимата такса, която произтича от съответните разходи за създаване и за докладване на този нестандартен продукт. Същевременно, в търговската система на ГХБ има възможност за управление на среднодневни количества по даден договор, което е един от най-гъвкавите инструменти за управление на договорите и съответно една от най-търсените услуги на ГХБ (чл. 11, ал. 4). По отношение на регистрацията на договори на неанонимния сегмент, ГХБ има възможност за регистрация на договори дори в първия ден на периода на доставка, но не и при изтекъл първи ден от периода, поради спецификата на режима при дневно балансиране, докато дневните продукти се търгуват 24/7, с което се дава възможност за корекция на дневни дисбаланси във всеки един момент.

10. „Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че в чл. 21, ал. 4 от Правилата като предпоставка за сключване на Споразумение за членство се посочва наличието на валиден договор за балансиране с оператора на преносната система, като уточнява, че не е достатъчно пазарните участници, които имат право да дават уведомления за сделка, да имат сключен договор за балансиране, но също така и обезпечение по този договор. Допълва, че дружеството поддържа актуален списък на пазарните участници, които имат право да подават уведомления за сключена сделка на своята интернет страница и препоръчва на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД да прави предварителна проверка при сключването на Споразумение за членство.